

[Bolvig]

mark lidt mindre skævt, men samtidig har vi trukket mange af egnsudviklingsregionerne skæve. Egnsudviklingsområderne, de såkaldt underudviklede dele af Danmark, er jo groft taget Nordjylland, dele af Vestjylland, dele af Sønderjylland, Lolland-Falster, Bornholm og andre øer. Vi har med andre ord forvredet de enkelte regioner i vores bestræbelser for at få goderne lidt bedre fordelt i hele landet. Jo bedre det er gået for de enkelte centre, jo vanskeligere er det blevet for de mindre byer. Når man taler om de mindre byer, så er det ikke kun landsbyerne, der er tale om, men det er også adskillige ret store stationsbyer.

Baggrunden for forslaget fra det radikale venstre er, at der samtidig er sket en voldsom – både offentlig og privat – centralisering. Eksemplerne er mange. Skæbnen har været hård ved f. eks. en så dejlig by som købstaden Sæby ved Kattegat, hvor man i centraliseringens hellige navn har nedlagt den ene offentlige institution efter den anden. Banegård, toldkammer, politistation, dommerkontor, bilprøvningsanstalt. Det går ud over sådan en by. En by som Sæby har mistet over 200 offentlige arbejdspladser. Med den indirekte beskæftigelseseffekt vil det sige, at sådan en lille by har mistet mere end 400 arbejdspladser.

Når det offentlige gennem efterhånden mange år desværre har centraliseret så voldsomt, som det er tilfældet, er der ikke noget at sige til, at det private erhvervsliv også har centraliseret. Vi kan se det inden for landbruget. Vi kan se det inden for kolonialområdet, hvor der tidligere rundt omkring i de lokale områder lå lokale lagre, som nu er forsvundet. Til gengæld har man fået de store regionslagre, hvorfra man forsyner hele regionen. Vi kan se det ved storcentre. Vi kan se det i hverdagens travle virke. Hver dag vi åbner avisen, er der et nyt eksempel på centralisering eller regionalisering, eller hvad man nu vil kalde det.

Vi taler her i folketinget ved debat efter debat om de mindre samfund, de nære samfund, men vi har selv været medvirkende til at gøre alt, hvad vi kan, for at kvæle disse samfund, og det er sådan set trist.

Det er baggrunden for, at det radikale venstre mener, at vi bør indføre glidende og varierende støttesatser i egnsudviklingsloven, således at støtten er størst, hvor nøden er

størst. Når jeg ikke er enig med ministeren, så er det på baggrund af situationen som vi ser den i dag. Når støtten er ens i f. eks. Ålborg og Hjørring og i byer som Fjerritslev eller Hurup eller Løgstør, så er det klart, at de større bysamfund med de mange faciliteter i deres propaganda og PR-virksomhed har langt lettere ved at hidkalde fabrikanter fra f. eks. de mere højtudviklede dele, overophedede dele, af Danmark eller fra udlandet, end de små samfund har, hvor arbejdsløsheden er mere tyngende, hvor gennemsnitsindkomsterne er lavere og problemerne langt, langt større.

Det er altså for at komme disse mindre bysamfund til hjælp, at vi forestiller os, at det rigtige princip må være, at støtten er størst, hvor nøden er størst. Hvis der er et samfund, der takket være den meget værdifulde og meget betragtelige egnsudviklingsstøtte har fået sat en udvikling i gang, er det vel også rimeligt, at man til gengæld nedsætter støtte i dette område til gavn og glæde for de mindre heldigt stillede samfund. Der er en magneteffekt i de såkaldte kraftcentre, og denne magneteffekt kan have en positiv virkning op til en ca. 15 km fra magneten. Men kommer vi længere ud end 15 km, hvor afstanden til arbejdspladsen er stor, møder vi de virkelig store problemer.

Derfor er jeg naturligvis glad for den positive indstilling, vi mødte fra næsten alle ordførernes side, og jeg håber, vi i den udvalgsbehandling, som skal følge, også kan overtale et socialdemokrati, som vi jo meget vel ved gennemgående ikke er ret meget for decentralisering, men foretrækker udvikling af mere central art.

Det var, som om justitsministeren, den tidligere handelsminister, der ved meget om egnsudvikling – det ved ingen bedre end jeg – ikke helt har forstået, at det ikke kun er et spørgsmål om at bringe erhvervsliv og virksomheder ud i de små samfund, men der er sandelig både købstæder og store stationsbyer, der virkelig lider under, at visse centre har fået næsten alle de penge, der er stillet til rådighed, i hvert tilfælde har fået løvens store part.

Glidende og varierende støttesatser, hvis indførelse vi som sagt er meget indstillet på at drøfte under udvalgsbehandlingen, vil jo også kunne virke som en værdifuld ambulance-tjeneste til samfund, der pludselig kommer